

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
Saksnr: 2006/03362

3. november 2006

Innspill til Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser

Framtiden i våre hender ønsker å komme med følgende innspill til den nye handlingsplanen.

Tilbudet av produkter som er tilvirket på en etisk og miljømessig forsvarlig måte er økende. Det samme er mulighetene for å redusere skadene av miljøskadelig adferd. Når offentlig sektor skal dekke sine behov for produkter og tjenester har sektoren dermed muligheten til å velge positivt, det vil si velge de varene og tjenestene som oppfyller krav til miljøvennlig og etisk produksjon. Offentlig sektor vil da medvirke til at disse varene blir bedre kjent, får større markedsandeler og mulighet til å utvide sin produksjonskapasitet. Det vil igjen føre til økt tilgjengeligheten for allmennheten på bekostning av varer og tjenester som har negativ påvirkning på miljøet og sosiale forhold.

Offentlig sektor må gjennomgående kunne oppfylle kravene som stilles i den internasjonale ISO 14001-standarden og sørge for, der det er mulig, at anskaffelsene kommer fra leverandører av varer og tjenester som er sertifiserte etter denne standarden eller som miljøfyrtårn.

1. Transport

Transport bidrar i dag i stor grad til klimaforurensning. Flyreiser er klimaversting. En delegasjon på fire som flyr til Brussel bidrar til like store utslipp av klimagasser som en gjennomsnittlig bil i Norge slipper ut i løpet av et helt år, dvs 2,6 tonn CO₂-ekvivalenter¹. De negative effektene av flyreiser omfatter både utslipp av klimagasser, den forsterkede negative effekten som utslippene har i høyere luftlag og medvirkning til skydannelser.

Forslag til tiltak:

- Erstatt flyreiser med tog og videokonferanser i størst mulig grad.
- Der dette ikke er mulig, må offentlig sektor veie opp for alle utslipp fra flyreiser gjennom å kjøpe utslippsreduksjoner i CDM-prosjekter eller ved kvotekjøp. www.mittklima.no tilbyr sertifiserte utslippsreduksjoner i CDM-prosjekter. Ved å kjøpe utslippsreduksjoner bidrar kjøperen til investeringer i ny fornybar energi og reduserer skadene på klimaet.

2. Mat

Den økologiske bærekraften til matvareforbruket avhenger av følgende: hvor mye vi spiser (og eventuelt kaster), forbruksmønsteret (om det er forbruket av kjøtt eller

¹ Kilde: www.mittklima.no, utslippskalkulator.

poteter som øker), hvordan maten produseres og hvor langt den transporteres². Den beste måten å påvirke teknologien i miljøvennlig retning er å velge økologiske produkter³. Regjeringen har i Soria Moria erklæringen en målsetting om å at 15 prosent av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk innen 2015. Begrensningen for økologisk mat i Norge har i følge Økologisk utsyn ikke ligget i produksjonsleddet, men i foredlings- omsetningsleddene og/eller den aktive etterspørselen fra forbrukerne.

Når det gjelder importert mat har det i løpet av de siste årene kommet en rekke varer på markedet som er merket med fair trade-merket Max Havelaar. Ved kjøp av disse varene er kjøperen garantert en handel hvor sosiale rettigheter er ivaretatt og de ansatte har fått en lønn til å leve av.

Offentlig sektor kan enkelt bidra til å øke etterspørselen etter økologiske varer og på den måten vri produksjonene i miljøvennlig retning. I tillegg kan den bidra til at rettferdig handels merkingen i økende grad blir en standard for produksjon av varer i lav- og mellominntektsland. Max Havelaar/Fair trade merket mat vil fremover i økende grad produseres økologisk.

Forslag til tiltak:

- Offentlig sektor må velge Fair trade merket og/eller økologisk mat

3. Klær

Energibruken og CO₂-utslippene ved produksjon av klær og sko er mindre enn dem som knytter seg til mat og transport. Likevel er det viktige miljøproblemer knyttet også til klær, tekstiler og sko. Beredning og farging av alle slags tekstiler og skolær medfører et betydelig forbruk av miljøgifter. Det gjør også selve produksjonen av bomull. Bomullsproduksjonen foregår i tørre områder, ofte med omfattende bruk av irrigasjon, noe som er en viktig årsak til overforbruk og ødelegging av vannressurser mange steder i verden⁴. Norwatch har dokumentert at tekstilarbeidere i fattige land i snitt får 0,5% av utsalgsprisen på klær og sko i lønn⁵.

Forslag til tiltak:

- Offentlig sektor må velge eller bestille tjenesteklær av økologisk bomull og/eller fair trade merkede klær for å sikre miljøet, for sikre gode arbeidsforhold og for å styrke en anstendig lønnspolitikk for tekstilarbeidere.

Vennlig hilsen
Framtiden i våre hender

Arild Hermstad
Daglig leder

Gunnell E. G. Sandanger
Prosjektleder

² Hille, John 2006: Økologisk utsyn 2006. Rapport nr 2/2006, Framtiden i våre hender.

Hille, John 2003: økologisk utsyn 2003. Rapport nr 3/2003, Framtiden i våre hender.

³ Ibid

⁴ Hille, John 2006: Økologisk utsyn 2006. Rapport nr 2/2006, Framtiden i våre hender

⁵ Ibid

⁶ Gaarder, Pia: Mektige merkeklær: leverandørkjedens jerngrep. Norwatch Tema 1 – 2004.